

**T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK
VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

**ULUSLARARASI COĞRAFI BİLGİ ORGANİZASYON VE
ETKİNLİKLERE KATILIM ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU**

**ANKARA
ARALIK, 2024**

ÖNSÖZ

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 97. Maddesi'nin (m) bendinde “Bakanlığın görev alanına giren konularda uluslararası çalışmaların izlenmesi ve bunlara katkıda bulunulması maksadıyla ulusal düzeyde yapılan hazırlıkları ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde yürütmek,” ifadesi yer almaktadır. Kararname'nin 108 inci maddesinin (ç) bendinde; “Coğrafi bilgi sistemleri konusunda ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen çalışmalarda ülkemizi temsil etmek, işbirliği ve uyum çalışmalarını koordine etmek.” ifadesi ile Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü konu ile ilgili görev ve sorumluluğu belirlenmiştir.

Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Yürütme Kurulunun 22/02/2024 tarih ve 2024/1 sayılı toplantısında alınan kararın 8. Maddesi uyarınca “Uluslararası coğrafi veri toplantı ve organizasyonlarında ülkemizi temsil eden kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak konusunda görev yapmak ve bu konuda yapılan çalışmaları Yürütme Kuruluna sunmak üzere daimi nitelikli bir çalışma heyeti oluşturulmasına ve uluslararası coğrafi veri toplantılarının sonuç raporları ile uluslararası organizasyonlara yeni üyelik başvurularının değerlendirilerek Yürütme Kuruluna sunulmak üzere oluşturulması önerilen çalışma heyetine iletilmesi” kararı alınmıştır. Bu karar doğrultusunda “Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti” kurulmuştur. Bu kapsamda; çalışma heyetine uluslararası coğrafi bilgi toplantı ve organizasyonlarında ülkemizi temsil eden kurumlar arasında koordinasyonu sağlama görevi verilmiştir.

Ülkemiz çıkarları gözetilerek, uluslararası coğrafi bilgi organizasyon ve etkinliklere ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımız tarafından eşgüdümlü bir biçimde katılım ve katkı sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Çalışma Heyeti tarafından öncelikli olarak katılım sağlanacak organizasyonlar tespit edilerek çalışma takvimlerinin araştırılması ve önemli görülen toplantı ve organizasyonlara katılımın teşvik edilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiş olup Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Yürütme Kurulu ve Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Kuruluna sunulmak üzere sonuç ve önerileri içeren işbu rapor hazırlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Coğrafi Bilgi, Uluslararası Organizasyon, Uluslararası Etkinlik

YÖNETİCİ ÖZETİ

Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti, TCBS Yürütme Kurulunun 22/02/2024 tarihli toplantısında aldığı kararın 8. Maddesi uyarınca kurulmuş olup yedi toplantı yapmıştır. Bu toplantılarda ilk olarak Heyet, kurumlarımızca halen katılım sağlanan uluslararası organizasyon ve toplantıları değerlendirmiş; politik kategoride öncelikli olarak katılım sağlanacak organizasyonları tespit ederek bu organizasyonların (UN-GGIM, UN-GEGN, INSPIRE, EuroGeographics, TDT, INTERGEO Etkinlikleri) çalışma takvimlerinin araştırılmasına yönelik çalışmalar yapmıştır. Bilimsel-teknik kategoride yer alan uluslararası organizasyonlara ise üniversitelerin harita mühendisliği bölümlerinin katılım durumları tespit edilerek katılımın teşvik edilmesine yönelik resmi yazışmalar gerçekleştirilmiştir. Söz konusu yazışmalar neticesinde üniversitelerin, çalışma heyetinin daha önceki çalışmalarında bilimsel-teknik kategori altında sınıflandırılan uluslararası organizasyonların etkinliklerinin büyük bir çoğunluğuna katılım göstermediği tespit edilmiştir. Bu çerçevede çalışma heyeti tarafından uluslararası organizasyonlara yönelik evvelce yapılan ve kategori sınıflandırması ile sorumlu kurumlara ilişkin bilgileri barındıran tablonun üniversiteler dahil ilgili kurumlarımızla paylaşılarak sözkonusu organizasyonların etkinliklerine katılmaya teşvik edilmesinin yararlı olacağı değerlendirilmiştir.

Heyet tarafından UN-GGIM'in işlevsel grupları tarafından yürütülen rapor ve kararların oluşturulmasına yönelik çalışmalarda yer alınmasının faydalı olunacağı; alt komiteler, uzman grupları ve çalışma gruplarınca yürütülen çevrim içi toplantılarının evvelce belirlenen sorumlu kurumlarımızca takip edilerek raporlanması ve ilgili kurumlarımızla paylaşılmasının önemli olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, ülkemizin ilgili kurumlarınca düzenli bir şekilde takip edilmekte olan BM Coğrafi Adlar Uzmanlar Grubu'nun (UN-GEGN) oturumlarına katılım sağlanmaya devam edilmesinde ve UN-GEGN'in alt komiteler, uzman grupları ve çalışma gruplarınca yürütülen çevrim içi toplantılarının da evvelce belirlenen sorumlu kurumlarımızca izlenmesinde büyük fayda görüldüğünün altı çizilmiştir.

Çalışma heyetince, toplantılar esnasında alınan tavsiye kararlarının ilgili kurumlara bir yazı vasıtasıyla iletilmesinin hayati önemde olduğu değerlendirilmiş ve ilgili kurumlar çalışma heyeti tarafından bulunulan tavsiyelere ilişkin resmi kanalla

bilgilendirilmediği takdirde çalışma heyeti kararlarının ilgili kurumlarımızca değerlendirmeye alınmasının güç hale geldiği yönünde görüş birliğine varılmıştır.

Çalışma konularına hakimiyetin önem taşıdığı toplantılarda devamlılığın önem arz ettiği ancak aynı kurum ve kişilerce uluslararası toplantılara düzenli katılım sağlanmanın zor olduğu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, katılım sağlanan uluslararası etkinlik ve toplantıların sonuç raporlarının havuzunun oluşturularak ortak bir sistem üzerinden envanterinin çıkarılması ve takibinin sağlanması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Heyet ayrıca, TDT bünyesinde coğrafi bilgi ve haritacılık alanında ne tür bir sistematik yapı oluşturulabileceğine dair hususları görüşmüştür. Halihazırda mevcut olan TDT Tapu ve Kadastro Sorumlu Kurumlar arasındaki işbirliği ile TDT Haritacılık Kurumları arasındaki işbirliklerinde kurumların (TKGM ve HGM) TDT çatısı altındaki faaliyetlerine kendi uzmanlık alanlarına yönelik olarak devam etmesinin yararlı olacağı; mevcut iki işbirliğine ilave olarak Coğrafi Bilgi Sistemleri'nden sorumlu kurumlarla işbirliğinin de yararlı olacağı değerlendirilmiştir.

Heyet son olarak coğrafi bilgi alanında ülkemizin sahip olduğu birikimin uluslararası alanda ülkemizin etkisini artıracak şekilde yeni işbirliği platformları için uygun bir zemini oluşturabileceği; bu kapsamda da Açık Coğrafi Konsorsiyum (OGC)'ya katılımın önemli olduğu değerlendirilmiştir. Önümüzdeki dönemde kurum ve kuruluşlarımızca OGC'ye üyelik seçeneklerinin değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÇALIŞMA HEYETİ ÜYELERİ.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	viii
KISALTMALAR/SİMGELER	ix
TANIMLAR	x
1. GİRİŞ	1
Amaç.....	2
Önem.....	2
Sınırlılıklar	3
2. ULUSLARARASI COĞRAFİ BİLGİ ORGANİZASYON VE ETKİNLİKLER	4
2.1. Öncelikli Olarak Katılım Sağlanacak Organizasyonlar.....	4
2.1.1. UN-GGIM (Birleşmiş Milletler Küresel Jeo-Mekansal Bilgi Yönetimi Uzmanları Komitesi).....	4
2.1.2. UNGEGN (Birleşmiş Milletler Coğrafi İsimler Uzmanları Grubu (United Nations Group of Experts on Geographical Names).....	7
2.1.3. TDT/OTS (Türk Devletleri Teşkilatı/Organization of Turkic States)	11
2.1.4. EuroGeographics (Avrupa Ulusal Harita ve Kadastro Kuruluşları Birliği) 12	
2.1.5. INSPIRE (Avrupa Komisyonu'nun Mekânsal Bilgi Altyapısı).....	13
2.1.6. INTERGEO (Jeodezi, Coğrafi Bilgi ve Arazi Yönetimi için Ticaret Fuarı)	15
2.2 Üniversitelerin Bilimsel-Teknik Kategoride Yer Alan Uluslararası Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Durumları	15
2.3 Üye Olunmasında Yararlı Görülen Uluslararası Organizasyonlar	16
OGC-Open Geospatial Consortium (Açık Coğrafi Konsorsiyum)	16
3. ULUSLARARASI ORGANİZASYON VE ETKİNLİKLERE KATILIMDA KOORDİNASYON	19
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	20
KAYNAKÇA	23
EKLER	25

TABLolar DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1 UN-GGIM Alt Uzmanlık Grupları Sorumluluk Listesi	7
Tablo 2 UNGEEN Alt Çalışma Grupları Sorumluluk Listesi.....	10

KISALTMALAR/SİMGELER

CBSGM	Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü
DİB	Dışişleri Bakanlığı
ECOSOC	BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi (UN Economic and Social Council)
Eurogeographics	Avrupa Ulusal Harita ve Kadastro Kuruluşları Birliği
FIG	Uluslararası Haritacılar Federasyonu (International Federation of Surveyors)
HGM	Harita Genel Müdürlüğü
IAG	Uluslararası Jeodezi Birliği (International Association of Geodesy)
INSPIRE	Avrupa Birliği Coğrafi Bilgi Altyapısı (Infrastructure for Spatial Information in the European Community)
ISPRS	Uluslararası Fotogrametri ve Uzaktan Algılama Birliği (International Society for Photogrammetry and Remote Sensing)
IUGG	Uluslararası Jeodezi ve Jeofizik Birliği (International Union of Geodesy and Geophysics)
İİGM	İller İdaresi Genel Müdürlüğü
KTB	Kültür ve Turizm Bakanlığı
OGC	Açık Jeo-Mekansal Veri Konsorsiyumu (Open Geospatial Consortium)
TDK	Türk Dil Kurumu
TKGM	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
TTK	Türk Tarih Kurumu
TUCBS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi
UNGEGN	Birleşmiş Milletler Coğrafi İsimler Uzmanları Grubu (United Nations Group of Experts on Geographical Names)
UN-GGIM	Birleşmiş Milletler Jeo-mekansal Bilgi Yönetimi Uzmanlar Komitesi (United Nations Committee of Experts on Global Geospatial Information Management)
UBDGM	Ulaştırma Bakanlığı Denizcilik Genel Müdürlüğü
SHOD	Seyir Hidrografi ve Oşinografi Daire Başkanlığı

TANIMLAR

Coğrafi Bilgi Sistemi	Her türlü coğrafi verinin; üretilmesi, temini, depolanması, işlenmesi, yönetilmesi, analiz edilmesi, paylaşılması, sunulması ve güncel tutulması için gerekli olan donanım, yazılım, insan kaynağı, standartlar ve yöntemler bütünü.
Coğrafi bilgi	Öznitelik bilgisi ve topolojik bilgiyi içeren nitelik kazandırılmış coğrafi veridir.
Sorumlu kurum	Coğrafi veri sorumluluk matrisinde yer alan coğrafi veri temasının üretim, uyumlaştırma, güncelleme, güvenlik ve paylaşımından sorumlu olan ve ilgili temaya ait veriyi üreten diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerekli koordinasyonu sağlayan kamu kurum ve kuruluşu.
İlgili kurum	Coğrafi bilgi konularla ilgili uluslararası organizasyonlara sorumlu kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde katılan ve/veya çalışmalarına katkı sağlayan kamu kurum veya kuruluşudur.
Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında ilgili Bakanlıkların Bakan Yardımcılarından oluşan kuruldur.
Yürütme Kurulu	49 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan ilgili Genel Müdürlüklerin Genel Müdürlerinden oluşan kuruldur.

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti

1. GİRİŞ

Son yıllarda coğrafi bilgiye erişim gelişen teknolojiler sayesinde daha kolay hale gelmiş ve yaşamın her alanında büyük değişimlere yol açmıştır. Devletlerden bireylere kadar birçok aktör karar alma süreçlerinde giderek daha fazla dijital veriye dayanmakta, doğruluk ve detaylı bilgi talepleri artmaktadır. Coğrafi bilgi, yalnızca bireysel ve kurumsal kararları şekillendirmekle kalmayıp küresel, bölgesel ve ulusal düzeyde karşılaşılan birçok zorluğun üstesinden gelmede kritik bir araç haline gelmiştir.

Küresel ölçekte hızla artan veri miktarı ve çeşitliliği, coğrafi bilgi teknolojilerinin de sürekli olarak yenilenmesini gerektirmektedir. Ancak bu alandaki sorunlar, teknik boyutta kalmamakta olup kurumsal yapılar, standartlar ve uluslararası işbirliklerini de kapsayacak şekilde genişlemektedir. Devletler, sağlık, eğitim, şehir planlama ve afet yönetimi gibi birçok alanda veri üretmekte ve paylaşmakta; bu verilerin ulusal düzeyde standartlaştırılması ve koordinasyonunun sağlanması zorunluluk haline gelmektedir. Ayrıca küresel ekonomi, güvenlik ve iklim değişikliğiyle mücadele gibi amaçlarla diğer ülkelerden veri temin etme ihtiyacı, ortak standartların geliştirilmesini daha da önemli kılmaktadır.

Coğrafi bilgi teknolojileri hızla dönüşmekte ve yeni fırsatlar sunmaktadır. Bu hızlı dönüşüm sürecinde, bölgesel ve küresel veri altyapılarının yüksek kaliteli ve güvenilir bilgi sağlama kapasitesini artırmak için ülkeler arasında işbirliği yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda bölgesel ve küresel düzeyde faaliyet gösteren birçok farklı organizasyonlar bulunmaktadır. Türkiye, stratejik konumu ve sahip olduğu birikimle, bu organizasyonların çalışmalarını sürekli ve aktif bir şekilde takip etmeli, etkin katılım sağlamalı ve sürece katkıda bulunmalıdır.

Ülkemiz hakkında doğru ve güvenilir verilerin uluslararası platformlarda dolaşıma girmesi, yanlış bilgilendirme çabalarının önlenmesi ve ulusal çıkarlarımızın korunması açısından eşgüdüm içinde hareket edilmesi kritik öneme sahiptir. Bu doğrultuda, Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti

Heyeti, mevcut birikimlerimizi değerlendirerek ve eksiklikleri tespit ederek, küresel süreçlere daha güçlü bir şekilde dahil olunması için öneriler geliştirmiştir.

Amaç

Uluslararası coğrafi bilgi organizasyon ve etkinliklerinde ülkemizi temsil eden kurumlar arasında etkin bir koordinasyon sağlanması ve bu alandaki çalışmaların eşgüdüm içinde yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizin, coğrafi bilgiyi küresel ölçekte üreten ve düzenleyen uluslararası kuruluşların faaliyetlerini yakından izlemesi, bu çalışmalara aktif şekilde katılım sağlaması ve katkıda bulunması gerekmektedir. Bu doğrultuda; uluslararası coğrafi bilgi ile ilgili kuruluşların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi, uluslararası kuruluşların faaliyetlerinin düzenli olarak takip edilmesi, ülkemizin henüz temsil edilmediği ancak katılımında fayda görülen kuruluşların tespit edilerek temsil ve katılım esaslarının belirlenmesi, tüm bu çalışmaların ulusal düzeyde eşgüdüm ve değerlendirme süreçlerine uygun şekilde yürütülmesi için ilke ve usullerin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Önem

Küreselleşen dünyada coğrafi bilgi, toplumların ve devletlerin karar alma süreçlerini derinden etkileyen ve hızla yaygınlaşan bir araç haline gelmiştir. Coğrafi bilginin küresel boyutlar, uluslararası standartların belirlenmesi, üretim ve düzenleme süreçlerinin şekillendirilmesi ile daha da önem kazanmıştır. Bu bağlamda, ülkemizin bu çalışmaları yakından takip etmesi ve yönlendirebilmesi ulusal çıkarlarımız açısından kritik bir öncelik olarak öne çıkmaktadır.

Ülkemiz coğrafi bilgi sistemleri alanında yeni teknolojileri izleyerek bu teknolojileri uygulamak ve geliştirmek suretiyle kendi kaynaklarımızla geliştirilen ürünler üretmeyi hedeflemelidir. Coğrafi verilerin üretimi, standartlaştırılması ve uygulanabilirliği konusunda ulusal, bölgesel ve küresel politikaların belirlenmesi için devletler arası işbirliği süreçlerine etkin şekilde katılım sağlanmalıdır. Bu süreçlerin

ÇALIŞMA HEYETİ RAPORU VE EKLERİ

KONU

Uluslararası Coğrafi Bilgi Organizasyon ve Etkinliklere Katılım Çalışma Heyeti

ülkemizde farkındalık oluşturmaları, getirilen standartlara uyumun sağlanması ve küresel dönüşüm sürecinde aktif bir rol oynanması için yakından takip edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, ülkemizle ilgili doğru ve ulusal çıkarlarımızı destekleyen coğrafi verilerin uluslararası coğrafi bilgi platformlarında paylaşılması, ülkemizin politikalarını uluslararası alanda güçlendirecek bir adım olacaktır. Bu amaçla, söz konusu organizasyonların faaliyetlerinin izlenmesi, eşgüdüm içinde çalışılması ve bu süreçlerde ülkemizin stratejik konumunun korunması büyük önem taşımaktadır.

Sınırlılıklar

Ülkemizde yürürlükte olan tasarruf tedbirleri ve çalışma heyeti tarafından alınan kararların tavsiye niteliğinde olması nedeniyle kurumlarımız tarafından zaruri görülmediği sürece yurt dışı etkinliklerine katılım sağlanmaktan imtina edilmektedir.